

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాండే

॥ సప్తనవతితమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ సప్తనవతితమః సర్గః ॥

శ్రీరామేణ కుపితం సౌమిత్రిం పరిసాంత్య్ భరతసద్భావస్య వర్ణనం, లజ్జితస్య
లక్ష్మణస్య శ్రీరామపార్శ్వే గమనం, తస్య శైలస్య సమంతాద్ భరతసైన్యస్య
నివేశనం

సుసంరబ్ధం తు భరతం లక్ష్మణం క్రోధమూర్చ్ఛితం |
రామస్తు పరిసాంత్యాధ వచనం చేదమబ్రవీత్ || 2.97.1 ||

కిమత్ర ధనుషా కార్యమసినా వా సచర్మణా |
మహాబలే మహోత్సాహే భరతే స్వయమాగతే || 2.97.2 ||

పితుః సత్యం ప్రతిశ్రుత్య హత్వా భరతమాహవే |
కిం కరిష్యామి రాజ్యేన సాపవాదేన లక్ష్మణ || 2.97.3 ||

యద్ ద్రవ్యం బాంధవనాం వా మిత్రాణాం వా క్షయే భవేత్ |
నాహం తత్ ప్రతిగృహ్ణీయాం భక్ష్యాన్ విషకృతానివ || 2.97.4 ||

ధర్మమర్థం చ కామం చ పృథివీం చాపి లక్ష్మణ |
ఇచ్ఛామి భవతామర్థే ఏతత్ ప్రతిశృణోమి తే || 2.97.5 ||

భ్రాతృణాం సంగ్రహార్థం చ సుఖార్థం చాపి లక్ష్మణ |
రాజ్యమప్యహమిచ్ఛామి సత్యేనాయుధమాలభే || 2.97.6 ||

నేయం మమ మహీ సౌమ్య దుర్లభా సాగరాంబరా |
నహీచ్ఛేయమధర్మేణ శక్తత్వమపి లక్ష్మణ || 2.97.7 ||

యద్ వినా భరతం త్వాం చ శత్రుఘ్నం వాపి మానద |
భవేన్మమ సుఖం కించిద్ భస్మ తత్ కురుతాం శిఖీ || 2.97.8 ||

మన్యేఽహమాగతోఽయోధ్యాం భరతో భ్రాతృవత్సలః |
మమ ప్రాణైః ప్రియతరః కులధర్మమనుస్మరన్ || 2.97.9 ||

శ్రుత్వా ప్రవ్రాజితం మాం హి జటావల్కలధారిణం |
జానక్యా సహితం వీర త్వయా చ పురుషోత్తమ || 2.97.10 ||

స్నేహేనాక్రాంతహృదయః శోకేనాకులితేంద్రియః |
ద్రష్టుమభ్యాగతో హ్యేష భరతో నాన్యథాఽఽగతః || 2.97.11 ||

అంబాం చ కేకయాం రుష్య భరతశ్చాప్రియం వదన్ |
ప్రసాద్య పితరం శ్రీమాన్ రాజ్యం మే దాతుమాగతః || 2.97.12 ||

ప్రాప్తకాలం యథైషోఽస్మాన్ భరతో ద్రష్టుమర్హతి |
అస్మాసు మనసాపేష నాహితం కించిదాచరేత్ || 2.97.13 ||

విప్రియం కృతపూర్వం తే భరతేన కదా ను కిం |
ఈదృశం వా భయం తేఽద్య భరతం యద్ విశంకసే || 2.97.14 ||

నహి తే నిష్ఠరం వాచ్యో భరతో నాప్రియం వచః |
అహం హ్యప్రియముక్తః స్యాం భరతస్యాప్రియే కృతే || 2.97.15 ||

కథం ను పుత్రాః పితరం హన్యుః కస్యాంచిదాపది |
భ్రాతా వా భ్రాతరం హన్యాత్ సౌమిత్రే ప్రాణమాత్మనః || 2.97.16 ||

యది రాజ్యస్య హేతోస్త్యమిమాం వాచం ప్రభాషసే |
వక్ష్యామి భరతం దృష్ట్వా రాజ్యమస్మై ప్రదీయతాం || 2.97.17 ||

ఉచ్యమానో హి భరతో మయా లక్ష్మణ తద్వచః |
రాజ్యమస్మై ప్రయచ్ఛేతి బాధమిత్యేవ మంస్యతే || 2.97.18 ||

తథోక్తో ధర్మశీలేన భ్రాత్రా తస్య హితే రతః |
లక్ష్మణః ప్రవివేశేవ స్వాని గాత్రాణి లజ్జయా || 2.97.19 ||

తద్వాక్యం లక్ష్మణః శ్రుత్వా వ్రీడితః ప్రత్యువాచ హ |
త్వాం మన్యే ద్రష్టుమాయాతః పితా దశరథః స్వయం || 2.97.20 ||

వ్రీడితం లక్ష్మణం దృష్ట్వా రాఘవః ప్రత్యువాచ హ |
ఏష మన్యే మహాబాపరిహాస్మాన్ ద్రష్టుమాగతః || 2.97.21 ||

అథవా నౌ ధ్రువం మన్యే మన్యమానః సుఖోచితౌ |
వనవాసమనుధ్యాయ గృహాయ ప్రతినేష్యతి || 2.97.22 ||

ఇమాం చాప్యేష వైదేహీమత్యంతసుఖసేవినీం |
పితా మే రాఘవః శ్రీమాన్ వనాదాదాయ యాస్యతి || 2.97.23 ||

ఏతౌ తౌ సంప్రకాశేతే గోత్రవంతౌ మనోరమౌ |
వాయువేగసమౌ వీరౌ జవనౌ తురగోత్తమౌ || 2.97.24 ||

స ఏష సుమహాకాయః కంపతే వాహినీముఖే |
నాగః శత్రుంజయో నామ వృద్ధస్తాతస్య ధీమతః || 2.97.25 ||

న తు పశ్యామి తచ్ఛత్రం పాండురం లోకవిశ్రుతం |
పితుర్ద్దివ్యం మహాభాగ సంశయో భవతీహ మే || 2.97.26 ||

వృక్షాగ్రాదవరోహ త్వం కురు లక్ష్మణ మద్వచః |
ఇతీవ రామో ధర్మాత్మా సౌమిత్రిం తమువాచ హ || 2.97.27 ||

అవతీర్య తు సాలాగ్రాత్ తస్మాత్ స సమితింజయః |
లక్ష్మణః ప్రాంజలిర్భూత్వా తస్థౌ రామస్య పార్శ్వతః || 2.97.28 ||

భరతేనాథ సందిష్టా సమ్మర్దో న భవేదితి |
సమంతాత్ తస్య శైలస్య సేనా వాసమకల్పయత్ || 2.97.29 ||

అధ్యర్థమిక్ష్వాకుచమూర్యోజనం పర్వతస్య హా |
పార్శ్వే న్యవిశదావృత్య గజవాజినరాకులా || 2.97.30 ||

సా చిత్రకూటే భరతేన సేనా
ధర్మం పురస్కృత్య విధూయ దర్పం |
ప్రసాదనార్థం రఘునందనస్య
విరోచతే నీతిమతా ప్రణీతా || 2.97.31 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే
అయోధ్యాకాండే సప్తనవతితమః సర్గః ||